

Sygn. akt VIII U 1075/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2021r. w Gliwicach

sprawy A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 10 lutego 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. B. prawo do rekompensaty określonej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1075/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 lutego 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił M. B. wysokość i podjął wypłatę zaliczki na poczet przysługującej emerytury z powszechnego wieku emerytalnego od 1 stycznia 2021r. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do przyznania rekompensaty, gdyż M. B. nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy dodał, że nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia: od 9 stycznia 1980r. do 2 stycznia 1984r. na stanowisku montera konstrukcji stalowych oraz od 1 maja 1986r. do 31 grudnia 2001r. na stanowisku montera konstrukcji stalowych – spawacza w (...) S.A. w G. z uwagi na niezgodność zajmowanych stanowisk z resortowym wykazem stanowisk. Za pracę w warunkach szczególnych organ rentowy uznał natomiast okres zatrudnienia M. B. w KWK (...) od 25 marca 1974r. do 22 lutego 1975r. na stanowisku pomocy dołowej pod ziemią.

Odwołanie od decyzji złożył M. B. domagając się jej zmiany przez przyznanie prawa do obliczenia emerytury z uwzględnieniem rekompensaty. Wniósł także o zasądzenie od organ rentowego kosztów zastępstwa procesowego

według norm przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu ww. wskazał, że w okresach zakwestionowanych przez organ rentowy faktycznie wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w skarżonej decyzji.

Postanowieniem z 21 maja 2021r. Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art.174§1 pkt 1 k.p.c., bowiem M. B. zmarł w dniu (...)

Postanowieniem z 26 sierpnia 2021r. Sąd podjął zawieszony postępowanie, gdy do sprawy wstąpiła ubezpieczona A. B., wdowa po zmarłym M. B..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. (ur.(...)) w dniu 28 grudnia 2020r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury wraz z rekompensatą i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

M. B. w okresie od 25 marca 1974r. do 22 lutego 1975r. był zatrudniony w KWK (...) na stanowisku pomocy dołowej.

W (...) Zakładzie (...), (...) Sp. z o.o.

w G. ww. pracował natomiast od 9 stycznia 1980r. do 31 grudnia 2001r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach:

- od 9 stycznia 1980r. do 2 stycznia 1984r. – montera konstrukcji stalowych,

- od 3 stycznia 1984r. do 30 kwietnia 1986r. – ślusarza,

- od 1 maja 1986r. do 31 grudnia 1999r. – montera konstrukcji stalowych – spawacza,

- od 1 stycznia 2000r. do 31 grudnia 2001r. – montera konstrukcji stalowych i lekkiej obudowy – spawacza.

W świadectwie pracy z 28 grudnia 2001r. zakład pracy zawarł adnotację, że mąż ubezpieczonej wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od 9 stycznia 1980r. do 2 stycznia 1984r. i od 1 maja 1986r. do 31 grudnia 2001r. na stanowisku montera konstrukcji stalowych – lekkiej obudowy – spawacza, wymienioną w wykazie A dziale V pkt 5 oraz w wykazie A dziale XIV pkt 12.

Zakład (...) zajmował się wykonywaniem przede wszystkim konstrukcji stalowych i ich montażem początkowo głównie na terenie kopalń, a z czasem gdy kopalń było mniej, to również dla innych przedsiębiorstw. Montowano pomosty, szyby, konstrukcje stalowe różnych obiektów. Wszystkie prace były realizowane na wysokości, wykonywane były na rusztowaniach, czasami przy kominach. Prace na poziomie „ zero ” miały charakter przygotowawczy. Wyglądało to w ten sposób, że brygady warsztatowe wykonywały daną konstrukcję, następnie konstrukcja ta była transportowana na miejsce budowy i tam brygada montażowa zajmowała się jej montażem na wysokości. Elementy konstrukcji były podnoszone przy pomocy dźwigu.

M. B. pracował jako monter, a następnie od 1986r., kiedy uzyskał uprawnienia spawacza, jako monter – spawacz, to jest najpierw montował jakiś element a następnie go spawał. Wszystkie te czynności wykonywał na wysokości, gdy konstrukcje były montowane na wysokości 5-6 metrów. Pracę taką świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a czasami nawet w nadgodzinach. W zakładzie byli zatrudnieni także pracownicy, którzy nie mieli kursu spawacza i oni zajmowali się tylko i wyłącznie montażem.

Zarówno montażyści pracujący na wysokości jak i spawacze otrzymywali dodatek szkodliwy.

Razem z M. B. pracowali M. W. oraz R. B., który był jego przełożonym.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych M. B. i świadków M. W. i R. B., zeznań wymienionych świadków (protokół elektroniczny z rozprawy z 17 listopada 2021r. czas 00:06:38 - 00:48:49).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków M. W. oraz R. B., gdyż były one rzeczowe, logiczne, przekonujące, zgodne ze sobą i korelujące ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Świadkowie byli współpracownikami M. B., nadto świadek R. B. był jego przełożonym i stąd niewątpliwie dysponują oni bezpośrednio i pewną wiedzą co do rzeczywiście wykonywanej pracy przez męża ubezpieczonej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. B., następcy prawnego M. B., zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 1924 ze zm.), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl ust. 2 ustawy rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym chodzi tu o prawo do wcześniejszej emerytury. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 17 grudnia 2015r. (sygn. akt III AUa 717/15), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (w myśl art.23 ustawy rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Jedynie nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Mąż ubezpieczonej M. B. był uprawniony do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 291 ze zm.).

W takiej sytuacji możliwe było przyznanie mu prawa do rekompensaty na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych pod warunkiem, iż legitymował się on co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - art. 21 ust. 1 ustawy) na dzień 31 grudnia 2008r.

Ostatecznie w rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy istnieją podstawy do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia M. B.

od 9 stycznia 1980r. do 2 stycznia 1984r. oraz od 1 maja 1986r. do 31 grudnia 2001r. w (...) S.A. w G..

W stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A dziale V poz.5 wymienione są: „ prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości ”, natomiast w wykazie A dziale XIV poz. 12 wymienione są: „ prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym ”.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że mąż ubezpieczonej w okresach objętych sporem faktycznie wykonywał prace montera, a od 1986r. montera

i spawacza w każdym przypadku na wysokości, gdy zajmował się montażem konstrukcji stalowych na wysokości 5-6 metrów. Pracę taką świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższe wynika jednoznacznie z zeznań słuchanych w sprawie świadków M. W. i R. B., którym to zeznaniom Sąd w pełni dał wiarę, ze zgromadzonej dokumentacji, w tym w szczególności dokumentacji zawartej w aktach osobowych M. B.. Sąd miał także na uwadze, że również pracodawca potwierdził w świadectwie pracy, że ww. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach objętych sporem.

Okoliczność, że mąż ubezpieczonej oprócz typowych prac monterskich wykonywał prace spawalnicze, nie przeszkadza zaliczeniu powyższych okresów do pracy w szczególnych warunkach, bowiem prace spawalnicze były elementem prac montażowych i również były wykonywane na wysokości. Niezależnie od tego Sąd zwraca uwagę, że w świetle ugruntowanego już stanowiska judykatury, w przypadku pracownika, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonuje różnego rodzaju pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. – wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace takie podlegają zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 27 stycznia 2012r. sygn. II UK 103/11, w których odniósł się m.in. do możliwości łączenia pracy spawacza i montera na wysokości, podobnie jak w niniejszej sprawie.

Po zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy (zatrudnienie na stanowisku pomocy dołowej pod ziemią w KWK (...)), powyższych okresów spornych, mąż ubezpieczonej legitymowałby się wymaganym 15-letnim okresem takiej pracy. Zatem przysługiwałoby mu prawo do rekompensaty. W konsekwencji również ubezpieczonej, która pobiera rentę rodzinną po zmarłym mężu jako świadczenie pochodne od emerytury zmarłego męża, przysługuje prawo do przeliczenia pobieranego świadczenia z uwzględnieniem przy wyliczeniu kapitału początkowego, rekompensaty.

W takiej sytuacji Sąd z mocy art. 477¹⁴ § k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska